

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA O SAOBRAĆAJNIM NEZGODAMA

Sadržaj:

1.Pravni osnov istraživanja

2.Metodološke osnove istraživanja

- 2.1.Cilj istraživanja
- 2.2.Jedinica posmatranja
- 2.3.Izvještajne jedinice
- 2.4.Adresar izvještajnih jedinica
- 2.5.Prikupljanje podataka (metod,vrijeme i izvori)
- 2.6.Definicije osnovnih pojmova i obilježja

3.Organizacija istraživanja

- 3.1.Organi za sprovođenje istraživanja
- 3.2.Obrada podataka i stavljanje podataka na raspolaganje

4.Instrumenti za sprovođenje istraživanja

Obrazac
SA/N-11

1.Pravni osnov istraživanja

Pravni osnov za sprovođenje ovog statističkog istraživanja je Zakon o statistici i statističkom sistemu Crne Gore „SL.list RCG“ br. 69/2005.

2.Methodološke osnove istraživanja

2.1. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja jeste da se prikupe, obrade i objave podaci o obimu saobraćajnih nezgoda, poginulim i povrijeđenim licima i materijalnoj šteti. Dobijeni podaci služe za praćenje dinamike obima i kretanja posmatranih pojava.

2.2. Jedinica posmatranja

Jedinica posmatranja je saobraćajna nezgoda kao i povrijeđene i poginule osobe u toj saobraćajnoj nezgodi, posmatrane prema prostoru i vremenu u kom se desila nezgoda, vrsti saobraćajne nezgode kao i prema starosnoj strukturi povrijeđenih i poginulih osoba.

2.3. Izveštajne jedinice

Izveštajna jedinica je Uprave policije Crne Gore kao institucija koja se bavi praćenjem i evidentiranjem saobraćajnih nezgoda.

2.4. Adresar izvještajnih jedinica

Za ovo istraživanje podaci se prikupljaju od Uprave policije Crne Gore kao izvještajne jedinice.

2.5. Prikupljanje podataka (metod,vrijeme izvori)

Za prikupljanje podataka u ovom istraživanju primjenjuje se izvještajni metod. Izveštajna jedinica sastavlja izvještaje na obrascu na osnovu dokumentacije kojom raspolaže i evidencije koju vodi.

2.6. Definicije osnovnih pojmova i obilježja

Put je svaki javni i nekategorisani put na kojem se vrši saobraćaj.

Javni put je površina od opšteg značaja za saobraćaj koju svako može slobodno da koristi, pod uslovima određenim ovim zakonom i koja je proglašena za javni put.

Prema položaju u prostoru i uslovima odvijanja saobraćaja, javni putevi se dijele na:

1. Javne puteve u naselju - jeste dio javnog puta unutar granica naselja čije se karakteristike utvrđuju prostornim, odnosno urbanističkim planom opštine, odnosno grada. Na javnim putevima u naselju dozvoljena brzina kretanja vozila je 50 km/h ili shodno saobraćajnom znaku.
2. Javne puteve van naselja - jeste dio javnog puta van granica naselja. Na javnim putevima van naselja dozvoljena brzina kretanja vozila je određena saobraćajnim znakom, odnosno, na auto-putu do 120 km/h, na motoputu do 100 km/h i na ostalim do 80 km/h.

Auto-put je javni put posebno izgrađen i namijenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom, koji ima dvije kolovozne trake za saobraćaj iz suprotnih smjerova fizički odvojene zelenim pojasom, zaštitnom ogradom i sl. bez ukrštanja sa poprečnim putevima i željezničkim ili tramvajskim prugama u istom nivou i na koji se može uključiti, odnosno isključiti samo određenim i posebno izgrađenim javnim putevima na odgovarajuću kolovoznu traku auto-puta.

Magistralni put je javni put koji povezuje gradove ili važnija privredna područja Crne Gore.

Regionalni put je javni put koji povezuje centre lokalne zajednice i druga mjesta od posebnog značaja za Crnu Goru.

Lokalni put je javni put koji povezuje naselja na teritoriji lokalne zajednice ili koji je od značaja za saobraćaj na teritoriji lokalne zajednice, kao i ulice u naselju.

Saobraćajna nezgoda je događaj na putu u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojoj je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je izazvana materijalna šteta.

Učesnik u saobraćajnoj nezgodi je svako lice koje je svojim ponašanjem doprinijelo nezgodi ili svako ko u nezgodi pretrpi štetu, tjelesnu povredu ili zbog posljedica nezgode izgubi život.

Saobraćajna nezgoda sa nastradalim licem je svaka saobraćajna nezgoda koja uključuje najmanje jedno vozilo koje se kreće po javnom putu, a čija je posljedica najmanje jedna povrijeđena ili poginula osoba.

Nastradalo lice je svako lice koje je poginulo ili je povređeno kao posledica saobraćajne nezgode sa povrijeđenim licem.

Poginulo lice je svako lice koje je izgubilo život odmah ili je umrlo u periodu od 30 dana od posledica saobraćajne nezgoda sa povrijeđenim licem.

Povrijeđeno lice je svako lice koje nije poginulo, ali koje je zadobilo povredu u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem i koje obično zahtijeva medicinsku njegu.

Lice sa teškim povredama je svako lice koje je povrijeđeno i smješteno u bolnicu, gdje je provelo duže od 24 časa.

Lice sa lakšim povredama je svako povrijeđeno lice osim lica sa teškim povredama.

Vozač (učesnik u saobraćaju nezgodi) je svako lice učesnik u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem i koje je upravljalo drumskim vozilom u trenutku nezgode.

Putnik (učesnik u saobraćajnoj nezgodi) je svako lice, osim vozača, koji je učesnik u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem, koje se nalazi u/ili na drumskom vozilu, ili koji se ukrcava ili iskrcava iz drumskog vozila.

Pješak (učesnik u saobraćajnoj nezgodi) je svako lice, osim gore definisanih putnika ili vozača, koje je učesnik u saobraćajnoj nezgodi sa povrijeđenim licem.

Obuhvataju se lica koja guraju ili vuku dječija kolica, invalidska kolica, ili bilo koja druga manja vozila bez sopstvenog pogona ili lica koja se u njima nalaze. Takođe, obuhvataju se lica koja guraju biciklo, moped ili voze rošlue, skejtbord (daska sa točkovima), ili koriste slične naprave.

Nezgoda između drumskog vozila i pješaka je svaka nezgoda sa povrijeđenim licem u kojoj učestvuje jedno ili više drumskih vozila i jedan ili više pješaka.

Obuhvataju se nezgode nezavisno od toga da li je pješak učestvovao u početnoj ili kasnijoj fazi nezgode, ili je pješak povređen ili poginuo na putu ili van puta.

Nezgoda jednog drumskog vozila je svaka saobraćajna nezgoda sa povrijeđenim licem u kojoj učestvuje samo jedno drumsko vozilo.

Obuhvaćene su nezgode drumskih vozila koja pokušavajući da izbjegnu sudar skrenu van puta, ili nezgode prouzrokovane/izazvane sudarom sa preprekom ili životinjom na putu. Ne obuhvataju se sudari sa pješacima i parkiranim drumskim vozilima.

Nezgodna više drumskih vozila je svaka saobraćajna nezgoda sa povrijeđenim licem u kojoj učestvuju dva ili više drumskih vozila. Vrste saobraćajnih nezgoda sa povrijeđenim licem u kojoj učestvuju dva ili više drumskih vozila su sljedeće:

(a) Sudar zadnjim krajem: sudar sa drugim vozilom koje se nalazi u istoj kolovoznoj traci puta i kreće se u istom smjeru, koje usporava ili se privremeno zaustavilo.

Obuhvataju se sudari sa vozilima u pokretu; ne obuhvataju se sudari sa parkiranim vozilima.

(b) Čeonni sudar: sudar sa drugim vozilom koje koriste istu kolovoznu traku puta i kreću se suprotnim smjerom, usporava ili se privremeno zaustavilo.

Obuhvaćeni su sudari sa vozilima koja usporavaju ili su privremeno zaustavljena; ne obuhvataju se sudari sa parkiranim vozilima.

(c) Sudar zbog prelaženja ili skretanja: bočni sudar sa drugim vozilom koje se kreće da bi prešlo, napustilo ili se uključuje na put.

Ne obuhvataju se sudari sa vozilima koja su zaustavljena i čekaju da skrenu, što treba da se svrsta pod (a) ili (b).

(d) Ostali sudari, uključujući sudare sa parkiranim vozilima: sudar koji se javlja prilikom uporedne vožnje, preticanja ili promjene trake; ili sudar sa vozilom koje je parkirano ili zaustavilo na ivici kolovoza, bankinama, obježenom prostoru za parkiranje, pješačkoj stazi ili parking mjestima.

Obuhvataju se svi sudari koji nisu obuhvaćeni definicijama pod (a), (b) ili (c). Sastavni element za klasifikaciju nezgoda između vozila je prvi sudar na kolovozu puta, ili prvi mehanički udar na vozilu.

U naseljenim mjestima - u prostoru sa ulazima i izlazima obilježenim odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom.

Izvan naseljenih mesta - u prostoru osim prostora sa ulazima i izlazima obježenim odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom. Obuhvaćeni su autoputevi, osim ako drugačije nije naznačeno.

Dnevna svjetlost - prema propisima policije ili drugog nadležnog organa.

Mrak - prema propisima policije ili drugog nadležnog organa.

Sumrak - preostala kategorija obuhvata slučajeve veoma slabih uslova dnevne svjetlosti ili gdje nisu bile raspoložive informacije o svjetlosnim uslovima.

Suv put - put koji nije pokriven vodom, snijegom, ledom i slično.

Druga stanja puta - bilo koja stanja puta osim suvog puta.

3. Organizacija istraživanja

3.1. Organi za sprovođenje istraživanja

Zavod za statistiku Crne Gore priprema i spovodi istraživanje "Mjesečni izvještaj o broju nezgoda na putevima". Izvještajna jedinica dostavlja obrazac sa podacima Zavodu za statistiku koji se obrađuju i publikuju.

3.2. Obrada podataka i stavljanje podataka na raspolaganje

Rezultati obrade podataka o saobraćajnim nezgodama prezentuju se u sljedećim publikacijama:

-Saopštenja na web-portalu

Tretiranje povjerljivih podataka

Podaci koji se tretiraju kao povjerljivi ne objavljuju se.

4. Instrumenti za sprovođenje istraživanja

Instrument za sprovođenje istraživanja je obrazac:

1. **SA/N-11** Mjesečni izvještaj o broju saobraćajnih nezgoda na putevima

Obrasci se mogu naći na sljedećem sajtu: www.monstat.org